

สรุปหัวข้อข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญ ประจำวันที่ 18 กันยายน 2567

เรื่อง	สื่อ
1. ภาพข่าว: สักการะ	มติชน
2. ปลัดฯแก้ปัญหาไล่ไย้ใช้แนวทางระบบพันธสัญญา	แนวหน้า
3. เปิดตัว'ปลากระบอกดำ'สัตว์น้ำเศรษฐกิจ ทางเลือกใหม่	เดลินิวส์
4. มกอช.หารือจีนส่งออกสินค้าเกษตร	แนวหน้า
5. รองปลัดฯร่วมถกระบบมรดกเกษตรมุ่งพัฒนาพื้นที่เพิ่มชูเอกลักษณ์ท้องถิ่น	แนวหน้า
6. 43 ปี "อันเนื่องมาจากพระราชดำริ" สร้างสุข สู่รอยยิ้ม และความยั่งยืน	ไทยโพสต์
7. คอลัมน์: หน้ามองฟ้าเท้าหยั่งดิน: เมืองมะพร้าวคุณภาพ	ไทยรัฐ
8. คอลัมน์: ปรับฐานรากเปลี่ยนฐานคิด: 'การเติบโตสีเขียว'กับอนาคตการเกษตรไทย สยามรัฐ	
9. คอลัมน์: Sustainability's Journey: การช่วยเหลือ'ปศุสัตว์'ที่ประสบภัยน้ำท่วม	กรุงเทพธุรกิจ
10. คอลัมน์: เกษตรวันนี้	เดลินิวส์
11. ลงแขกหยุด'ปลาหมอ'คางดำ'ทำต่อเนื่อง-เร่งสำรวจก่อนช่วย	เดลินิวส์
12. บทความพิเศษ: ชุมชนห้วยก้างปลาเกษตรดั้งเดิมสู่เกษตรประณีต	กรุงเทพธุรกิจ

*****

มติชน

Matichon
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,650

Section: First Section/หน้าแรก

วันที่: พุธ 18 กันยายน 2567

ปีที่: 47

ฉบับที่: 16992

Col.Inch: 14.03

Ad Value: 23,149.50

ภาพข่าว: สักการะ

หน้า: 1 (ล่างขวา)

PRValue (x3): 69,448.50

คลิป: สีสี่

สักการะ - นางนฤมล ภิญโญสินวัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมด้วย นายอิทธิ ศิริลัทธยากร และนายอัศรา พรหมเผ่า รมช.เกษตรและสหกรณ์ ถึงฤกษ์เวลา 08.19 น. เดินทางเข้าสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อความเป็นสิริมงคลก่อนปฏิบัติหน้าที่ ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ถนนราชดำเนิน เมื่อวันที่ 17 กันยายน

ปลัดฯแก้ปัญหาลำไยใช้แนวทางระบบพันธสัญญา

นายประยูร อินสกุล ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประชุมคณะกรรมการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการผลผลิตลำไยคุณภาพ ครั้งที่ 2/2567 โดยพิจารณาแนวทางแก้ปัญหาลำไยทั้งระบบ ได้แก่ 1.การตั้งคณะกรรมการหรือหน่วยงานภาครัฐกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการรับซื้อลำไยสด 2.การรับซื้อลำไยแบบตะกรรอนให้ เป็นไปตามราคาที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศ 3.การติดป้ายราคารับซื้อลำไยสดและลำไยอ่อนร่วง ซึ่ง ทั้ง 3 ข้อ ที่ประชุมได้มอบหมายคณะทำงานพัฒนาตลาดและการตลาดสินค้าและผลิตภัณฑ์ลำไย ประสานกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ในการกำกับติดตามและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการด้านการตลาดสินค้าลำไยดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

4.การทำสัญญาซื้อ-ขาย ผลผลิตลำไยทั้งสวนหรือเป็นกิโลกรัม ให้มีหน่วยงานกำกับดูแลการทำนิติกรรมสัญญาซื้อ-ขาย ซึ่งอ้างอิงระบบเกษตรพันธสัญญา มีสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรฯ ควบคุมดูแล ทั้งนี้ ระบบเกษตรพันธสัญญาจะช่วยสร้างความเชื่อมั่น และความเข้มแข็งทางธุรกิจของประเทศให้สามารถแข่งขันตลาดการค้าเสรีได้ และ 5.การสนับสนุนด้านองค์ความรู้และงบประมาณการทำโรงรมซัลเฟอร์ไดออกไซด์, ห้องรมกำมะถัน, ห้องเย็นเก็บผลผลิต และส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตเชิงอุตสาหกรรม นวัตกรรม และโครงการวิจัยลำไย ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตร เสนอโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการตลาดสินค้าลำไยในสถาบัน

เกษตรกรฤดูการผลิต ปี 2567 โดยที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาและบริหารจัดการผลไม้ ครั้งที่ 3/2567 เห็นชอบให้ดำเนินโครงการดังกล่าวแล้ว

สำหรับการคาดการณ์สถานการณ์การผลิตลำไย ปี 2567 โดยปริมาณผลผลิต คาดว่าจะเพิ่มขึ้น รวมทั้งประเทศ 1,432,727 ตัน แบ่งเป็นในฤดู 695,656 ตัน และนอกฤดู 737,071 ตัน เนื้อที่ให้ผล คาดว่าจะลดลงจากปีที่แล้ว โดยมีเนื้อที่รวม 1,656,355 ไร่ เนื่องจากแหล่งผลิตสำคัญในภาคเหนือและภาคกลาง เกษตรกรโค่นต้นลำไยอายุมากไปปลูกพืชอื่นแทน ผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากคาดว่าสภาพอากาศที่หนาวเย็นเพียงพอตั้งแต่ปลายปี 2566 จนถึงต้นปี 2567 ส่งผลให้ลำไยแทงช่อดอกจำนวนมาก ประกอบกับปีที่แล้วลำไยราคาดี จึงใจให้เกษตรกรใช้สารกระตุ้นการออกดอก และบำรุงต้นลำไยเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ ที่ประชุมยังรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการตลาดสินค้าลำไยในสถาบันเกษตรกร ฤดูการผลิต ปี 2567 และโครงการสนับสนุนการกระจายผลไม้เพื่อยกระดับราคาของสถาบันเกษตรกร ปี 2567 รวมถึง Model การกระจายผลผลิตลำไยในฤดูการผลิต โดยกรมส่งเสริมการเกษตรและองค์การการตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) ร่วมกันเป็นหน่วยงานหลักในการจัดหาพื้นที่จำหน่ายสินค้าลำไย แนวทางการจำหน่ายผลผลิตผ่านแผนกธุรกิจของ อ.ต.ก.

เปิดตัว'ปลากระบอกดำ'สัตว์น้ำเศรษฐกิจ ทางเลือกใหม่

นายบัญชา สุขแก้ว อธิบดีกรมประมง เปิดเผยว่า “การผลักดันสินค้าเกษตรมูลค่าสูง” ที่มุ่งเน้นให้มีการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อเพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลผลิตหรือสินค้าประมงที่มีมูลค่าสูง เป็นนโยบายหลักของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีเป้าหมายให้การเกษตรไทยมีรายได้เพิ่มขึ้น 3 เท่า ภายใน 4 ปี และประเทศไทยพัฒนาสู่ศูนย์กลางการเกษตรและอาหารของโลก “ปลากระบอกดำ” เป็นปลาทะเลที่มีศักยภาพในการพัฒนาไปสู่สัตว์น้ำเศรษฐกิจมูลค่าสูง เนื่องจากเป็นปลาเนื้อขาวที่มีรสชาติดีและนิยมนำมาบริโภคในหลากหลายเมนู ใช้เวลาการเลี้ยงไม่นานก็ได้ขนาดที่ตลาดต้องการและขายได้ราคาดี

กรมประมง ประสบความสำเร็จในการเพาะพันธุ์ครั้งแรกในปี 2536 โดยนายนิเวศน์ เรืองพานิช อดีต

ผู้เชี่ยวชาญกรมประมง ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวยังไม่สามารถเพาะพันธุ์ได้ในปริมาณมากจนกระทั่งเมื่อปี 2561 ศูนย์วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสัตว์น้ำชายฝั่ง จังหวัดสงขลา ได้เริ่มดำเนินการศึกษาพัฒนาเทคนิคการเพาะพันธุ์ปลากระบอกดำควบคู่ไปกับการพัฒนาการขุนเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์มาอย่างต่อเนื่องอีกครั้ง โดยรวบรวมพันธุ์ปลาจากธรรมชาติมาขุนเลี้ยงเป็นพ่อแม่พันธุ์ในบ่อปูน กระตุ้นฮอร์โมนเพื่อผสมพันธุ์และวางไข่ จนสามารถผลิตลูกพันธุ์ในปริมาณมากได้สำเร็จในปี 2565 และดำเนินการพัฒนาเทคนิคการเพาะพันธุ์อย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบันพ่อแม่พันธุ์ที่ใช้ในการผลิตลูกพันธุ์ปลากระบอกดำเพื่อสนับสนุนและจำหน่ายให้แก่เกษตรกรเป็นพ่อแม่พันธุ์ในรุ่นที่ 3 สำหรับรูปแบบการเลี้ยงปลากระบอกในบ่อดินของเกษตรกรนั้น จะปล่อยลูกปลาขนาด 2-3

เซนติเมตร ที่ระดับความหนาแน่น 20,000-30,000 ตัว/ไร่ เลี้ยงด้วยอาหารปลาชนิดลอยน้ำหรืออาหารปลาดุกโปรตีนประมาณ 25% ใช้เวลาการเลี้ยงจนได้ขนาดตลาด (8-12 ตัว/กิโลกรัม) เพียง 8-12 เดือน โดยราคาจำหน่ายปลากระบอกแบบคละเพศมีราคา 180-250 บาทต่อกิโลกรัม และราคาจำหน่ายจะเพิ่มมากขึ้นถ้าปลากระบอกที่เลี้ยงได้ในบ่อดินมีไข่ตามธรรมชาติ

นายนิคม ละอองศิริวงศ์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสัตว์น้ำชายฝั่ง กล่าว

ถึงวิธีการพัฒนาเทคนิคการเพาะเลี้ยงลูกปลากระบอกดำที่ดำเนินการภายในศูนย์ฯ ตั้งแต่ปี 2561 โดยลูกพันธุ์ที่ได้จากพ่อแม่พันธุ์ในแต่ละรุ่นจะมีการเลี้ยงด้วยอาหารปลาทะเลวัยอ่อนในช่วงแรก จากนั้นจะค่อย ๆ ปรับเปลี่ยนเป็นอาหารเม็ด เพื่อให้เกษตรกรที่ซื้อลูกพันธุ์ไปปล่อยในบ่อดินสามารถให้อาหารเม็ดแก่ลูกปลาได้ทันที

ปัจจุบัน ศูนย์ฯ มีศักยภาพในการผลิตและอนุบาลลูกพันธุ์ปลากระบอก ขนาด 2-3 เซนติเมตร เพื่อจำหน่ายให้แก่เกษตรกรรุ่นละ 30,000-50,000 ตัว แต่ละรุ่นใช้ระยะเวลา 2 เดือน และมีแนวโน้มที่จะสามารถผลิตลูกพันธุ์ได้เพิ่มขึ้น โดยกรมประมงได้กำหนดราคาจำหน่ายลูกพันธุ์ปลากระบอกดำขนาด 2-3 เซนติเมตร ไว้ที่ 2.50 บาท/ตัว และมี

เกษตรกรจากจังหวัดสงขลา พัทลุง และ
ตรัง ให้ความสนใจและซื้อเพื่อนำไป
ทดลองเลี้ยงแล้วรวม 35,000 ตัว ซึ่ง
เมื่อเลี้ยงจนถึงขนาดตลาดคาดว่าสามารถ
สร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกรเป็น
เงินประมาณ 450,000 บาท ทั้งนี้ เกษตรกร
ท่านใดสนใจที่จะเลี้ยงปลากระบอกดำ
สามารถติดต่อสอบถามได้ที่ ศูนย์วิจัย
และพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสัตว์
น้ำชายฝั่ง ตำบลเขารูปช้าง อำเภอบาง
เมือง จังหวัดสงขลา โทร. 0-7431-1895
หรือ [https://www4.fisheries.go.th/
local/index.php/main/site/nica-
songkhla](https://www4.fisheries.go.th/local/index.php/main/site/nica-songkhla).

มกอช.หารือเงินส่งออกสินค้าเกษตร

นายเศรษฐเกียรติ กระจ่างวงศ์ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หัวหน้าคณะผู้แทนไทย พร้อมด้วยนายพิศาล พงศาพิชณ์ เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมหารือกับนายโจว เหวินอ้อ อธิบดีกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ในการประชุมเจ้าหน้าที่ระดับสูงของคณะกรรมการร่วมทางเทคนิคด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (JTC on SPS) ไทย-จีน ครั้งที่ 8 ที่ศุลกากรเมืองซีอาน มณฑลส่านซี สาธารณรัฐประชาชนจีน

ทั้งนี้ ได้มีการหารือแนวทางการผลักดันนโยบายการค้าสินค้าเกษตรและ

อาหารระหว่างกันให้มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคของทั้งสองประเทศ โดยจีนชื่นชมมาตรการควบคุมกำกับดูแลผลไม้ส่งออกของไทยโดยเฉพาะทุเรียน ซึ่งเป็นผลไม้ที่จีนนำเข้าจากไทยเป็นลำดับ 1 และชื่นชมความพยายามของเจ้าหน้าที่ทั้งสองฝ่ายที่ร่วมกันหารือในประเด็นต่างๆ ครอบคลุมทั้งการตรวจสอบกักกัน การแก้ปัญหาการส่งออกเนื้อจระเข้ การเปิดตลาดสะละ อินทผลัม มะยงชิด และกึ่งกัมกราม การขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ การเพิ่มด่านนำเข้าส่งออก เป็นต้น ทำให้สามารถบรรลุผลสำเร็จร่วมกันได้อย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ ฝ่ายจีนเปิดเผยว่า ปัจจุบันท่าเรือกวนเหล่ย์ที่กระทรวงเกษตรฯ ได้ผลักดัน สามารถนำเข้าผลไม้

จากไทยได้แล้ว พร้อมทั้งแจ้งข่าวดีว่าไทยจะสามารถส่งออกกุ้งก้ามกรามมายังจีนได้เร็วๆ นี้

ในโอกาสนี้ ทั้งสองฝ่ายต่างมุ่งหวังพัฒนาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจให้มีความก้าวหน้า จะทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดผ่านกลไกความร่วมมือทั้งระดับนโยบายและระดับเทคนิค ระหว่างกระทรวงเกษตรฯ และ GACC การสร้างผลประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมให้แก่เกษตรกรและประชาชนของเราทั้ง 2 ประเทศ โดยในปี 2569 ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมดังกล่าว พร้อมหวังว่านับจากนี้มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรและอาหารระหว่างไทย-จีน จะเพิ่มขึ้นอย่างมั่นคงต่อไป

รองปลัดฯร่วมถก ระบบมรดกเกษตร มุ่งพัฒนาพื้นที่เพิ่ม ชูเอกลักษณ์ท้องถิ่น

นายเศรษฐเกียรติ กระจ่างวงษ์ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประชุมการขับเคลื่อนระบบมรดกทางการเกษตรโลก (GIAHS) ของไทย โดยมีเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วม ซึ่งที่ประชุมมีการพิจารณาเห็นชอบข้อเสนอการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาพื้นที่ GIAHS ในประเทศไทย โดยมีเป้าหมายจะพัฒนาให้มีพื้นที่ GIAHS ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น อย่างน้อย 1 แห่ง ภายในปี 2569 ซึ่งเดิมประเทศไทยมีพื้นที่ GIAHS ที่ขึ้นทะเบียนเป็นแห่งแรก คือ “ระบบการเลี้ยงควายปลักในพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย จ.พัทลุง” เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ซึ่งได้รับการรับรอง

จากที่ประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ (Scientific Advisory Group: SAG) ขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2565 นอกจากนี้ที่ประชุมเห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนพัฒนาระบบการเลี้ยงควายปลักในพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย จ.พัทลุง เพื่อยกระดับให้เป็นพื้นที่ท้องถิ่นสำหรับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในประเทศไทย ทั้งนี้ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จ.พัทลุง ได้นำเสนอแผนการจัดงานเฉลิมฉลองวันครบรอบ 2 ปี การขึ้นทะเบียนมรดกระบบการเลี้ยงควายปลักในพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย จ.พัทลุง เป็นมรดกทางการเกษตรโลก ซึ่งตรงกับวันที่ 3 พฤศจิกายน 2565 โดยมีแผนจัดกิจกรรม อาทิ การประกวดตราสัญลักษณ์ GIAHS การประกวดผลิตภัณฑ์และของดีประจำพื้นที่ GIAHS และการฟื้นฟูกิจกรรมประเพณีท้องถิ่นที่ใกล้สูญหาย

ขับเคลื่อน : นายเศรษฐเกียรติ กระจ่างวงษ์ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประชุมขับเคลื่อนระบบมรดกทางการเกษตรโลก (GIAHS) ของไทย มุ่งพัฒนาให้มีพื้นที่ GIAHS เพิ่มขึ้น โดยแห่งแรกคือระบบการเลี้ยงควายปลักพื้นที่ชุ่มน้ำทะเลน้อย จ.พัทลุง ที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของไทย

43 ปี “อันเนื่องมาจากพระราชดำริ” สร้างสุข สู่รอยยิ้ม และความยั่งยืน

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่กระจายอยู่ทั่วประเทศมีภาคของประเทศไทย มีส่วนสำคัญต่อการเสริมแผนงานต่าง ๆ ของรัฐบาล และเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง อันเป็นผลจากพระราชกรณียกิจ

ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงวางรากฐาน จวบจนปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชปณิธานในการสืบสาน รักษา และต่อยอดโครงการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ครอบคลุมทุกด้านเพื่อความกินดีอยู่ดีของประชาชน

ในการดำเนินงานเพื่อสนองพระราชดำริของหน่วยงานต่างๆ นั้นหากต่างฝ่ายต่างทำขาดการประสานงานความเข้าใจอาจเกิดขึ้นเพื่อความสอดคล้องซึ่งกันและกันอันจะบรรลุผลตามแนวพระราชดำริที่ได้พระราชทานไว้รัฐบาลจึงได้จัดระบบการสนองพระราชดำริขึ้นในปีพ.ศ.2524 โดยออก “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2524” มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2524 โดยกำหนดให้มืออัครระดับชาติที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กปร.”

นางสุพร ตรีนรินทร์ เลขาธิการ กปร. เปิดเผยว่าโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครอบคลุมในทุกด้าน ทั้งแหล่งน้ำ คุณภาพชีวิตของพลนิกร การสาธารณสุข การศึกษา การรักษาทวีปการธรรมชาติ และความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะการพัฒนาแหล่งน้ำเป็นปัจจัยหลักในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ และพระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้นจำนวน 6 แห่ง ในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

เพื่อทำหน้าที่ศึกษา วิจัย ทดลอง ภายใต้บริบทภูมิประเทศและภูมิสังคม จนประสบความสำเร็จแล้วนำไปขยายผลสู่ประชาชน

โดยให้ประชาชนเข้าไปเรียนรู้แบบไม่มีค่าใช้จ่าย นำสิ่งที่ได้เรียนรู้ทั้งด้านการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ การแปรรูปผลผลิต ตลอดจนการพัฒนาในด้านต่างๆ ทั้งดิน น้ำซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการผลิตเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิต

ปัจจุบันมีการขยายผลศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริมากถึง 221 แห่ง กระจายในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ (ข้อมูล ณ พฤษภาคม 2567) เพื่อเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ที่หลากหลาย นับตั้งแต่เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ การประมง

ปศุสัตว์ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไปจนถึงการแปรรูปและหัตถกรรม และในปี 2567 สำนักงาน กปร. ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) พัฒนาต่อยอดผลผลิตและผลิตภัณฑ์ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ศูนย์สาขา เกษตรกรขยายผลฯ และผลิตภัณฑ์จากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้ได้รับเลขที่จดแจ้งมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ออย. จำนวนกว่า 70 รายการ ทำให้มีช่องทางตลาดเพิ่มขึ้น

นอกจากการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการตลาดในภาพรวมทั้งห่วงโซ่คุณค่าแห่งการพัฒนาแล้ว สำนักงาน กปร. ยังได้สนับสนุนด้านช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ศูนย์สาขาฯ และเกษตรกรขยายผลในพื้นที่ โดยการจัดตั้งอาคารร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานชื่อจากสมเด็จพระ

พระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย อาคารสิริพัฒน์ภัณฑ์ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ จ.จันทบุรี ร้านเลิศพัฒน์ภัณฑ์ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ จ.สกลนคร ร้านบวรพัฒน์ภัณฑ์ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ จ.เพชรบุรี ร้านพิบูลเกษตรภัณฑ์ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิบูลทองฯ จ.นราธิวาส และร้านพวงคราม ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ จ.ฉะเชิงเทรา

นอกจากนี้สำนักงาน กปร. ยังร่วมมือกันระหว่างมูลนิธิชัยพัฒนา มูลนิธิทันตนวัตกรรม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในการต่อยอดการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก และพืชสมุนไพรในการส่งเสริม ป้องกัน รักษา ฟันพู่ประชาชนผู้มีปัญหาด้านทันตกรรม อีกด้วย

ในโอกาสครบรอบวันสถาปนา 43 ปี สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในฐานะหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่ในการประสานงานกับหน่วยงานที่ร่วมสนองงานพระราชดำริ ขอสืบสานพระราชปณิธานด้วยความจงรักภักดี และจักมุ่งมั่นเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท เพื่อร่วมกันพัฒนา ส่งเสริมสร้างโอกาสขยายผลองค์ความรู้ สร้างสุขเปลี่ยนแปลงชีวิตให้มั่นคง สู่รอยยิ้ม ด้วยก้าวอย่างอย่างก้าวหน้า เพื่อความเจริญของสังคมไทยสืบไป

เมืองมะพร้าวคุณภาพ

บ้านเรามีพื้นที่ปลูกมะพร้าวกว่า 860,000 ไร่ จ.ประจวบคีรีขันธ์ มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ชุมพร ตามมาเป็นอันดับ 2

แต่อุตสาหกรรมมะพร้าวบ้านเราต้องมาสะดุด กับเรื่อง เอลา ลิงมาเป็นเก็บมะพร้าว ทำให้สุดท้ายชาวสวนมะพร้าว นอกจาก ต้องเข้ามาตรฐาน GAP มาตรฐาน GAP Monkey Free Plus หรือกระบวนการไม่ใช้แรงงานลิง ที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด เพื่อที่จะเป็นระบบที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ตลอดสายการผลิต สร้างความเชื่อมั่นต่ออุตสาหกรรมมะพร้าวส่งออกไทย

โดยเฉพาะสำนักงานเกษตรจังหวัด ชุมพร ร่วมกับหน่วยงานภาคีระดับ ท้องถิ่น ร่วมผลักดันให้เกษตรกรใน โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลง ใหญ่สร้างมาตรฐานให้กับแปลงตนเอง ตั้งแต่การใช้ต้นพันธุ์ดี การดูแลบำรุง รักษา ตลอดจนการเก็บเกี่ยว ให้ได้ ผลผลิตที่มีคุณภาพ รวมถึงกระบวนการ ส่งออกที่รักษาคุณภาพจนถึงผู้บริโภค

จนปัจจุบันมีเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวในโครงการระบบ ส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ได้รับรองมาตรฐาน GAP 186 แปลง 158 ราย พื้นที่ 1,119.25 ไร่ มาตรฐาน GAP Monkey Free Plus 163 แปลง 135 ราย พื้นที่ 967.5 ไร่

วิธิตดแทนการใช้แรงงานลิงสำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพรหัน มาใช้เครื่องเป็นต้นมะพร้าว ที่พัฒนาขึ้นโดยศูนย์วิจัยเกษตรวิศวกรรม สุราษฎร์ธานี จนเกิดเป็นเกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่มะพร้าว ต.บางสน อ.ปะทิว ที่เกิดจากการรวมตัวของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว เพื่อหา แนวทางแก้ปัญหาการขายผลผลิตในรูปผลสด

ทางกลุ่มจึงได้เลือกผลมะพร้าวต้นที่มีคุณภาพดีมาเพาะพันธุ์ สร้างมูลค่าแทนการปล่อยให้สูญเสียผลผลิต โดยไร้ประโยชน์ โดยใช้ชื่อว่า ต้นกล้าพันธุ์มะพร้าวแคง ต.บางสน ชายทะเลชุมพร ปัจจุบัน มีสมาชิก 49 ราย มีพื้นที่ปลูก 450 ไร่

ผลิตมะพร้าวขาว น้ำมะพร้าวขายภายในประเทศ และเพิ่ม มูลค่าสินค้า โดยการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรคือ กะลามะพร้าว ผลิตเป็นถ่านกะลามะพร้าวและถ่านอัดแท่ง ฝิวมะพร้าวดำ และเศษ เนื้อมะพร้าวเหลือจากการผลิตมะพร้าวขาวอบแห้ง ส่งโรงงานแปบสกัด น้ำมัน รวมถึงผลผลิตน้ำส้มควั่นไม้.

สะ-เล-เต

ปรับฐานราก เปลี่ยนฐานคิด

เสรี พงศ์พิศ
Fb Seri Phoghit

เอโอมมาแล้ว มาเร็ว พัฒนาเร็ว ทำให้ช่องว่างระหว่างผู้คนมากขึ้นกว่าเดิมมีกลุ่มที่รู้เอไอที่ได้ประโยชน์และกลุ่มคนส่วนใหญ่โดยเฉพาะเกษตรกร คนจน คนรากหญ้าที่ถูกทิ้งไว้ข้างหลัง

รู้กันดีว่า จุดแข็งของไทย คือ การเกษตรและการท่องเที่ยว ไทยส่งออกข้าวมันสำปะหลัง ยางพารา น้ำตาลอันดับต้นๆ ของโลก แต่ก็จุดอ่อน เพราะมูลค่าไม่มากเนื่องจากส่งออกวัตถุดิบเป็นส่วนใหญ่

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเกษตรและส่งออกต่างก็รู้ดีว่า ถ้าไม่ช่วยเกษตรกรให้พัฒนาการผลิตให้ได้คุณภาพและปริมาณตนเองก็จะได้รับผลกระทบ

จึงเห็นความพยายามหลายฝ่ายที่จะใช้เทคโนโลยี แม้จะผลิตข้าวต่อไร่ได้ไม่เท่ากับประเทศพัฒนาแล้วหรือจีน เวียดนาม อย่างน้อยก็ได้ข้าวสัก 1 ตัน มันสำปะหลังสัก 10 ตัน อ้อยสัก 20 ตันต่อไร่ก็ยังมี ไม่ใช่ข้าวก็ 300-400 กิโล มันก็ 2-3 ตัน อ้อยก็แค่ 10 ตัน มาช้านาน

กระบวนกรส่งเสริมแบบเดิมๆ ที่เชิญเกษตรกรมาอบรมสัมมนา 2-3 วัน แล้วให้กลับไปทำ อันนั้นไม่ได้ผล เพราะนอกจากชาวบ้านไม่มีทุน มีแต่หนี้ ความรู้ที่ได้มาก็ไม่เพียงพอ ชาวบ้านเรียนจากการได้เห็นตัวอย่าง ได้แรงบันดาลใจ ได้ผู้รู้ ได้เพื่อนร่วมอาชีพที่เก่งกว่ามาช่วยการเรียนรู้พัฒนาต่อเนื่องไปจนเห็นผล

มีสตาร์ทอัพจำนวนหนึ่งเริ่มทำแล้ว และได้ผลดี ไปช่วยชาวบ้านตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ทั้งเทคโนโลยี ข้อมูล ความรู้ การวางแผน การจัดการ ให้อาหารที่ปลอดภัยที่ดินแบบไหน ฤดูกาลไหน แคร่ดินเดือนหรือปลายเดือนก็อาจสร้างความแตกต่างทางผลผลิตแล้ว เหล่านี้ได้ข้อมูลจากเทคโนโลยียุคใหม่ที่ชาวบ้านเข้าถึง

ลุงประยงค์ รณรงค์ ผู้นำชุมชนไม่เรียงอำเภอจวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งได้รับรางวัลแมกไซไซเมื่อปี 2547 พูดกับเกษตรกรในการสัมมนาทุกครั้งว่า "พวกเราทำอะไรมักล้มเหลวเพราะเราไม่มีความรู้ไม่รู้จักจริง มีแต่คิดที่ว่า รู้สึกว่า เข้าใจว่า วันนี้เรา

'การเติบโตสีเขียว' กับอนาคตการเกษตรไทย

ต้องรู้ว่าจะอย่างไรดี" เพราะ "มังสาสด" ใช้ไม่ได้แล้ว

กระนั้น แม้ผู้ประกอบการยุคใหม่ที่เห็นปัญหาเรื่องเทคนิคการเกษตร ใช้เทคโนโลยีดีแค่ไหนก็ไม่รอด เพราะปัญหาใหญ่กว่าเทคนิค วิธีการมอง "ชาวบ้าน" และ เกี่ยวกับการนโยบายและบทบาทรัฐบาลเป็นสำคัญ

ปัญหาใหญ่ที่รออยู่ข้างหน้า 5 ปี คือเรื่อง "ยุทธศาสตร์สีเขียว" ที่โลกกำลังตั้งเป้าหมายว่า ภายใน 2030 มาตรการ "สีเขียว" จะเข้มงวด ถ้าบ้านเราไม่เข้าใจ ไม่เตรียมตัวตั้งแต่วันนี้ อีกห้าปี ชาวไทยจะขายไม่ได้ ผลผลิตการเกษตรอื่นๆ ก็ส่งออกไม่ได้ เพราะไม่ผ่าน "มาตรการสีเขียว" ในกระบวนกรการผลิตทุกขั้นตอน

นี่คือเรื่อง Green Growth หรือการเติบโตสีเขียว ที่อยู่ใน SDG หรือเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ไทยได้ไปลงนามด้วย ที่ต้องการให้เกิดการ "เติบโตสีเขียว" โดยมีดัชนีชี้วัดตั้งแต่ 2022 หลายส่วนไทยยัง "ไม่ตื่น" ขอสรุป 5 หลักการของ "การเติบโตสีเขียว" ของสหประชาชาติดังนี้

1. การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Resource efficiency) ด้วยเทคโนโลยีสะอาด ลดของเสีย มีการปฏิบัติที่ยั่งยืน
2. เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Economy) ปรับเปลี่ยนไปสู่เศรษฐกิจที่คาร์บอนต่ำ และใช้พลังงานหมุนเวียนเพื่อสู้กับปัญหาโลกร้อน
3. การอนุรักษ์และความหลากหลายทางชีวภาพ (Conservation and biodiversity) ปกป้องระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อของสิ่งแวดล้อมในการตัดสินใจนโยบายต่างๆ
4. ให้โอกาสทุกคน (Social inclusivity) ให้ทุกคนมีโอกาสเข้าถึงและได้ประโยชน์

จากการเติบโตสีเขียวอย่างเท่าเทียม

5. บูรณาการนโยบาย (Policy integration) ระหว่างภาคส่วนต่างๆ เพื่อเสริมพลังในความพยายามให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

เรามีบทเรียนเรื่องประมงมาแล้วไม่ใช่หรือน่าจะจำได้ว่ามีผลกระทบเพียงใด เรื่อง "การเติบโตสีเขียว" และ "เกษตรสีเขียว" ก็กำลังจะมาหลอกลอนเราอีก ถ้าเราไม่ลงมือ "ปรับตัว" ทำตั้งแต่วันนี้

ยังไม่เห็นว่รัฐบาลหรือฝ่ายค้านมีแนวทางชัดเจนอะไรในการ "พัฒนาภาคเกษตรสีเขียว" เพราะจุดอ่อนที่ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐมีในเรื่องนี้ คือ ไม่รู้ว่า จะพัฒนาเกษตรกรอย่างไร ไม่ทำข้อมูล ไม่สืบค้นหา ผู้รู้ ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำธรรมชาติ และประสานให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ และให้เพื่อนช่วยเพื่อนอย่างต่อเนื่อง

เรามีวิชาหักงูชุมชน 80,000 กลุ่มแบบ "เสียของ" ทั้งๆ ที่เป็นพลังอันยิ่งใหญ่ในการสร้างเศรษฐกิจฐานราก ถ้าหากได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่าง 5 ข้อเพื่อ "การเติบโตสีเขียว" ของสหประชาชาติ

คงเป็นปัญหาใหม่แน่ชัด ปัญหากระบวนทัศน์ที่ไม่ปรับเปลี่ยน เพราะถ้าเปลี่ยนกระบวนทัศน์ได้ จะมีการปฏิวัติการเกษตรไทยอย่างแน่นอน

ประการสำคัญ ต้องให้เกษตรกรเป็น "subject" (ผู้กระทำ) ไม่ใช่ "object" (ผู้ถูกกระทำ) มีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต เป็นหุ้นส่วน ไม่ใช่เป็นแค่แรงงานที่ผลิตวัตถุดิบ แปรรูป เป็นลูกจ้างอย่างเดียว

การให้เกษตรกรมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการเกษตรเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตมีวิธีการที่สร้างคนแบบปัญญาชนคนใน (organic intellectuals) พัฒนาความรู้พัฒนาระบบที่เหมาะสมกับสังคมวันนี้ ที่จะลดการผูกขาด มีธรรมาภิบาล โปร่งใสกระจายอำนาจ

ทุกภาคส่วน ภาครัฐ เอกชน ชุมชนมาร่วมแรงร่วมใจ ร่วมกันสร้าง "ยุทธศาสตร์ร่วม" (common strategy) กันอย่างที่ยูเอ็นแนะนำให้เราจะได้การเติบโตสีเขียวที่ยั่งยืน และไม่ถูกทิ้งไว้ข้างหลังทั้งชาติ

การช่วยเหลือ'ปศุสัตว์' ที่ประสบภัยน้ำท่วม

กรุงเทพธุรกิจ Sustainability's Journey

อุทกภัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแล้ว 2 จังหวัด ได้แก่ หนองคาย และนครพนม เนื่องจากเกิดฝนตกหนัก ประกอบกับระดับน้ำแม่น้ำโขงสูงขึ้นจนล้นตลิ่ง สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย รายงานว่า เกิดผลกระทบ 4 อำเภอ 10 ตำบล 68 หมู่บ้าน เกษตรกรได้รับผลกระทบ 849 ราย สัตว์ที่ได้รับ

ผลกระทบ 7,322 ตัว แบ่งเป็น โค 4,561 ตัว กระบือ 715 ตัว แพะ 80 ตัว และสัตว์ปีก 1,966 ตัว การช่วยเหลือเฉพาะหน้า ได้แก่ ช่วยอพยพสัตว์ 946 ตัว มอบพีชอาหารสัตว์ 8850 กิโลกรัม มอบชุดดูแลสุขภาพสัตว์ 18 ชุด รักษาสัตว์ 55 ตัว และมอบถุงยังชีพ 15 ถุง

ส่วนสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครพนม รายงานว่า เกิดผลกระทบใน 2 อำเภอ 5 ตำบล 11 หมู่บ้าน เกษตรกรได้รับผลกระทบ 116 ราย สัตว์ที่ได้รับผลกระทบ 972 ตัว แบ่งเป็น โค 344 ตัว และกระบือ 628 ตัว โดยช่วยเหลือเฉพาะหน้าด้วยการมอบพีชอาหารสัตว์ 6,000 กิโลกรัม ขณะนี้จังหวัดอื่นๆที่มีพื้นที่ติดริมลำน้ำโขง กรมปศุสัตว์ได้เน้นย้ำให้เฝ้าระวังและเตรียมพร้อมช่วยเหลือหากเกิดสถานการณ์อุทกภัย

เกษตรวันนี้.....● สภาพอากาศในช่วงนี้อากาศร้อน มีฝนตก และฝนตกหนักบางพื้นที่ เตือนผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในระยะต้น ปาล์มน้ำมันที่มีอายุมากกว่า 20 ปีขึ้นไป หรือปาล์มที่ปลูกซ้ำแปลง เดิม รับมือโรคลำต้นเน่า (เชื้อรา Ganoderma boninense) .....

● ระยะแรกไม่พบลักษณะอาการผิดปกติของต้นปาล์มน้ำมัน ต่อมาจะพบอาการใบมีสีซีดกว่าปกติและแห้ง ทางใบล่างหักพับทั้งตัว ห้อยลง รอบ ๆ ลำต้น ทางยอดที่ยังไม่คลี่มีจำนวนมากกว่าปกติ บริเวณโคนต้นจะหักพับ ทำให้ต้นล้ม บางต้นยืนต้นตาย ภายในลำต้นพบเส้นใยของเชื้อราสาเหตุโรค ลำต้น กลวงเนื้อเยื่อภายในสุเปื่อย เปลือกรากเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล เนื้อเยื่อภายในราก เปลี่ยนเป็นสีดำ ที่โคนต้นหรือรากบริเวณผิวดินจะพบดอกเห็ดซึ่งเกิดจากเชื้อสาเหตุ โรค.....● สำหรับแนวทางป้องกันและแก้ไข ตรวจสอบต้นที่คาดว่าจะเป็โรคโดย ใช้ไม้เคาะลำต้นเพื่อฟังเสียงบริเวณโคนต้นที่ถูกทำลาย ซึ่งจะมีเสียงโปร่งไม่แน่นทึบ เหมือนต้นปกติ ตรวจสอบดอกเห็ดบริเวณโคนต้นและราก เก็บดอกเห็ดซึ่งเป็นส่วน ของเชื้อราสาเหตุโรคที่พบ นำไปทำลายนอกแปลงปลูก ขุดหลุมรอบ ๆ ต้นปาล์ม น้ำมันที่เป็นโรค เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไปยังต้นปกติ.....●

นายกฯหล่าปลี

ลงแขกหยุด'ปลาหมอคางดำ' ทำต่อเนื่อง-เร่งสำรวจก่อนช่วย

นายแสนยากร อุ่นมีศรี ผอ.สำนักพัฒนาสังคม กทม. กล่าวถึงความคืบหน้าการควบคุมการแพร่ระบาดของปลาหมอคางดำใน กทม.ว่า ที่ผ่านมา ร่วมกับสำนักเขตทำกิจกรรมลงแขกจับ เพื่อควบคุมและลดปริมาณ เป็นความร่วมมือของรัฐและ

เกษตรกร โดยสำนักงานประมงพื้นที่กรุงเทพฯ กรมประมง เป็นหน่วยหลัก ในส่วนกทม.นำเจ้าหน้าที่พร้อมอุปกรณ์ไปสนับสนุนการจับในลำคลองสาธารณะจุดที่พบการแพร่ระบาด

เช่น เขตบางขุนเทียน เขตทุ่งครุ และบึงมักกะสัน เขตราชเทวี จากการดำเนินการต่อเนื่องระยะหนึ่ง ปรากฏว่าสามารถจับไปแล้วกว่า ๓๒๐,๐๐๐ กก. โดยกรมประมงเป็นผู้รับผิดชอบนำไปดำเนิน

การตามแนวทาง เช่น ทำน้ำหมักหรือปุ๋ย เป็นต้น

สำหรับสำนักพัฒนาสังคมมีการส่งเสริมการนำมาแปรรูปจำหน่าย เช่น วิสาหกิจชุมชนในบางเขตที่นำวอนไปจับปลาเอง มีการนำมาแปรรูปเป็นปลาหมอคางดำแดดเดียว ราคาขายอยู่ที่กก.ละ 100 บาท หรือทำเป็นอาหารพร้อมทานแจกกลุ่มเปราะบางในโครงการFood Bank

“การดำเนินการในรูปแบบกิจกรรมร่วมจับปลาหมอคางดำต้องทำต่อเนื่อง จนกว่าจะควบคุมปริมาณได้ โดยจะร่วมมือกับสำนักงานประมงพื้นที่กรุงเทพฯจับเพื่อทำลายและลดปริมาณปลาหมอคางดำให้น้อยลงมากที่สุด เพื่อให้กลไกธรรมชาติควบคุมกันเองได้”

ขณะที่การเยียวยาเกษตรกรที่เดือดร้อนจากการแพร่ระบาดนั้น ผอ.สำนักพัฒนาสังคม ระบุ ยังอยู่ในขั้นตอนสรุปความเสียหาย หลังสำรวจแล้วจะนำส่งข้อมูลไปสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพฯ เพื่อให้ส่งต่อไปยังกรมป้องกันบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ทั้งนี้ต้องรอให้ ปภ.ออกประกาศพื้นที่ประสบภัยพิบัติตามระเบียบกฎหมายต่อไป.

ชุมชนห้วยก้างปลา เกษตรดั้งเดิมสู่เกษตรประณีต

กรุงเทพธุรกิจ
บทความพิเศษ
สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

เป้าหมายในการขยายผลสำเร็จโครงการหลวง ภายใต้การดำเนินงานของสถาบันฯ หรือ สวพส. เพื่อพัฒนาให้ชุมชนบนพื้นที่สูงอยู่ดีมีสุขอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยใช้องค์ความรู้ ผลงานวิจัย และการพัฒนาแบบองค์รวม ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพภูมิสังคมของพื้นที่ มุ่งเน้นการส่งเสริมพืชทางเลือกใหม่ที่ใช้พื้นที่น้อย แต่ได้ผลตอบแทนสูง เพื่อสร้างรายได้ภายใต้ข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ทำกิน

ร่วมกับกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการพัฒนาเกษตรกรในการปลูกผักอินทรีย์ ส่งผลให้ “ชุมชนห้วยก้างปลา” เป็นชุมชนต้นแบบในการใช้ประโยชน์พื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างเต็มศักยภาพ

โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยก้างปลา มีพื้นที่ดำเนินงานตามขอบเขตพื้นที่ลุ่มน้ำจันครอบคลุม 9 หมู่บ้านของ ต.ป่าตึง อ.แม่จัน จ.เชียงราย ประชากรประกอบด้วย ชนเผ่าลีซู ลาหู่ อาข่า เมี่ยน จีน ลีวะและคนเมือง ชุมชนมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเพียง 25,000 บาทต่อปี ซึ่งไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่ใช้ภายในครอบครัว
อุปสรรคของการพัฒนาคือ พื้นที่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน มีการถือครองที่ดินค่อนข้างจำกัดเฉลี่ย 2-5 ไร่ต่อครัวเรือน และชาวบ้านมากกว่า 278 ครัวเรือน ไม่มีที่ดินทำกิน ประชากรทำงานรับจ้างเป็นอาชีพหลัก กลุ่มที่มีพื้นที่จะปลูกข้าวไว้

เพื่อบริโภคในครัวเรือน ปลูกข้าวโพดเพื่อเป็นรายได้แต่กลับกลายเป็นสร้างและสะสมหนี้สินจากต้นทุนค่าปุ๋ยและสารเคมีที่ต้องใช้เพิ่มขึ้นทุกปี

บ้านห้วยก้างปลา เป็นพื้นที่ที่ สวพส. รับผิดชอบดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ในปีงบประมาณ พ.ศ.2561 ได้วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาร่วมกับชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ ชุมชนเสนอแนวทาง “เกษตรอินทรีย์” ด้วยต้องการความปลอดภัยทั้งตัวผู้ปลูกและผู้บริโภค รวมถึงการส่งเสริมปลูกไม้ผลยืนต้นและการฟื้นฟูพืชอาหารของชุมชน ไม่เห็ด หวาย เพื่อการสร้างรายได้และใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนภายใต้ข้อจำกัดต่างๆ ของชุมชน

จากการเปิดเผยของ นายประสิทธิ์ วงศ์ผา หัวหน้าโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยก้างปลา ระบุว่า สวพส. ได้ใช้กลไกเชิงนโยบายที่เอื้อต่อกระบวนการมีส่วนร่วม อาศัยองค์ความรู้ตามแนวทางโครงการหลวง ขับเคลื่อนด้วยการจัดทำแผนที่ใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลงให้สอดคล้อง

เหมาะสมกับพื้นที่ เกิดกระบวนการจัดการความรู้แก้ไขปัญหาการมีพื้นที่ทำกินจำกัดของชุมชน

โดยการส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนระบบการทำเกษตรแบบดั้งเดิมเป็นระบบเกษตรประณีต ใช้พื้นที่น้อยแต่ให้ผลตอบแทนสูงขึ้น และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ร่วมกับการพัฒนาเกษตรกรภายใต้ชื่อ “กลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำจัน” เพื่อขับเคลื่อนงานด้านการตลาด ปัจจุบันพื้นที่ “ห้วยก้างปลา” เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยครอบครัวละ 76,000 บาทต่อปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 51 และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีรายได้จากการจำหน่ายผักอินทรีย์ประมาณ 2.4 ล้านบาท

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำจันเป็นแกนหลักที่เข้มแข็งและมีศักยภาพในการบริหารจัดการตลาด สามารถสร้างตราผลิตภัณฑ์ชุมชน “โอบตอย ออร์แกนิก” ให้เป็นที่รู้จักซึ่งถือเป็นต้นแบบที่คนในชุมชนสามารถนำมาถอดบทเรียนเพื่อขยายผลไปสู่ชุมชนบนพื้นที่สูงอื่นๆ ด้วย

นายเกษิง แซงเกษตรกรในโครงการฯ กล่าวว่า เมื่อก่อนปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นหลักมีพื้นที่ประมาณ 3 ไร่ ซึ่งรายได้ไม่พอเลี้ยงครอบครัวและยังมีหนี้เพิ่มขึ้น จึงตัดสินใจมาเป็นเกษตรกรในโครงการฯ โดยทำผักอินทรีย์เป็นหลัก อาทิกะพ่ายองุ่น เบปี่ฮ่องเต้ ผักกาดหอม ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ 5 โรงเรือน สามารถสร้างรายได้ประมาณ 5,250 บาทต่อรอบต่อ 1 โรงเรือน หรือประมาณ 200,000 บาทต่อปี ทั้งยังเลี้ยงหมูหลุมเพื่อนำมูลมาทำปุ๋ยไว้ใช้เอง ลดการซื้อปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก

ปัจจุบันได้รวมกลุ่มกับเกษตรกรเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนลุ่มน้ำจัน และนำผลผลิตมาจำหน่ายให้กับบริษัท รวมถึงจัดจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง